

към метафизичните величини *тайна, отвъдност, свръхземност*. На практика сме заставени да се вгледаме в тезата за *безграничие* на Яворовия художествен модел.

В подкрепа на подобна презумпция веднага идват някои ранни творби: „Като звезда светла“ („с теб жрецът ти се носи в простори необятни“), „Лист отбрулен“ („...Бог знай де го вятъра завлече“), „Великден“ („а мръщи се над него и небосвод безкраен“). Също така може да се привлече и сравнително ранното (1904), добило емблематичен статус по отношение на Яворовата поезия „Копнение“ („без там пристанище да зная“)⁹, както и късното (1907), с още по-висока емблематична стойност стихотворение „Песента на човека“. В него именно се съдържа стихът, срутващ главоломно не само всякакви амбиции да бъде описан, но и въобще да бъде фиксиран символът *граница* у Яворов: „и може би в б е з к р а я г о н я а з г р а н и ц а“ (разр. м. Б. Д.). Тази творба е възприета като „философската формула – епилог на Яворовата поезия, последната истина на художника“¹⁰. Ясно е, че такъв ракурс към опозицията *граница – безграничие* в поетичното творчество на Яворов изглежда напълно уместен и необорим, логически безупречен и завършен. Само че той не принадлежи на интерпретатора, той е изработен от самия поет (вж. „Подир сенките на облаците“ – парадигматика на дискурсивния сблъсък“, глава I). С позиционната си стойност на творба-рамка „Песента на човека“ може и трябва да се изчете като отваряне на индивидуалния поетов свят към универсалния, както и като окончателно постигнат синтез, т.е. взаимопроникнатост между микро- и макрокосмос. В този тип четене, натрапливо внушаван от Яворов, дори поантовото опровергаване на току-що цитирания стих („И може би в заключена тъмница / от своя зов аз слушам ек“) се възприема не като спорадично свиване на вселенното до размерите на пулсираща точка, нито пък като равностойна антитеза. Поддадени на презумпцията за *чертан безкрай*, не бихме могли да мислим Яворовия поети-